

Hodnocení disertační práce

Univerzita Karlova v Praze Evangelická teologická fakulta

Název: Teologická etika a kultura – Boží tajemství a řád. Studie o křesťanské etice a jejich podobách v kultuře.

Katedra: Teologické etiky ETF UK

Vedoucí práce: Doc. ThDr. Jindřich Halama

Autor: Mgr. Zdeněk Ambrož Eminger

Oponent: Mgr. Jindřich Šrajfer, Dr. theol.

Autor pojednává svoji disertační práci na téma „Teologická etika a kultura – Boží tajemství a řád“ na 329 stranách formátu A4. Práce je zajímavá nejen svým tématem, ale i způsobem jejího zpracování, který odráží ekumenického ducha. Není možné opomenout rozsah a šíři celého pojednání. Na tomto zpracování je třeba hodnotit především samostatnost myšlení, které je prezentováno na reflexi široké škály různých proudů teologického myšlení. Positivem je i širší použité literatury, mezi kterou nechybí ani četná literatura zahraniční, někdy ovšem citovaná ze sekundárních zdrojů.

Práce je členěna do dvou oddílů. Ty jsou následně děleny do jednotlivých kapitol. První oddíl je spíše všeobecnějšího charakteru. V první části prvního oddílu autor objasňuje prameny a dosah kultury. Nabízí poněkud originální způsob prezentace kultury formou abecedy, u které není ovšem v některých případech zcela zřejmé, zda se jedná o přejaté myšlenky nebo autorovy heslovité formulace, kterými chce postihnout širší chápání kultury v jejím ekumenickém rozměru. Jistě by si to zasloužilo bližšího vysvětlení a upřesnění. Někdy se čtenář topí v návalu hutných myšlenek a citátů, aniž by byl s to přesně rozpoznat jednotící linii myšlení. To platí i o práci jako takové. Možná je to způsobeno i samotným předmětem pojednání, který je co do podstaty tématem „nespoutaným“, dynamickým, „košatým“ a „svobodným“.

Nadpis části 2.1. „Ideologické podhoubí neboli předdiskuze“ se nezdá zcela vyhovující, budeme-li vycházet z chápání ideologie jako soustavy dílčích názorů, které se vydávají za soustavu celou. Lépe by zde slušel nadpis „ideové“ nikoli „ideologické“ podhoubí. Kromě „neobvyklých“ slov např. „znatel“ (s. 47) „makavě“ (s. 62), „nedovyjádřitelnou“ (s. 211) apod., narážíme někdy na nesrozumitelné věty jako např. v oddíle enkulturace. Mluví se zde o aktivní a pasivní zkušenosti. Následně čteme větu: „Obě roviny mají co dočinění s lidskou mravností, neboť jsou v první řadě zápasem člověka o lidskou svobodu, kde **protivníkem** jsou buď dva lidé či společenství, nebo....“ Dalším příkladem budiž slovní konstrukce např. „křesťansko-estetického“ vzoru (s. 174). V některých případech si nutně klademe otázky jako např., které hlavní teologické školy má autor na mysli? (s. 11); kdo jsou těmi teology a etiky zmíněnými na straně 43? Narážíme také na nedostatečný odkazový aparát. Např. chybí odkaz na relevantní literaturu T. Špidlíka (s. 53); na s. 63, s. 191 (Troeltsche) chybí odkazy na relevantní díla zmíněných autorů. Jsou tu, ale i nepřesnosti v odkazech jako např. pozn. 24, 96, 97, 146 a všeobecné přesazení poslední poznámky na další stránku (spíše formální problém).

Druhý oddíl je spíše praktičtějšího rázu. Autor zde představuje katolický, pravoslavný a protestantský model kultury v návaznosti na etické nároky na kulturu. Pozice jednotlivých autorů jsou zde fundovaně a komplexně pojednány a umožňují tak plasticitu pohledu na danou

problematiku v její proporcionalitě, souvztažnosti, různosti i komplementaritě. Ani v této části se však neubráníme některým otázkám. Např. na straně 198 čteme větu: „Lidstvo jako celek si je samozřejmě vědomo své mravní odpovědnosti skrze jakýsi **šestý smysl**, jemuž se např. katolická teologie nebrání říkat **svědomí**.“ Tato věta se zdá být poněkud záhadná a věcně nesprávná. Stejně jako v prvním oddílu máme co do činění s nedostatečným odkazovým aparátem např. na s. 233 nám evidentně chybí odkaz na konci druhého odstavce.

V práci se objevuje několik stylistických a jazykových chyb, včetně samotné titulní strany, které je možné ve většině případů kvalifikovat jako „překlepy“. Tyto nedostatky nedevalvují kvalitu práce jako takovou, která je sama o sobě velmi dobrá. Jediné co by se dalo ještě vytknout, jsou ne příliš vyprofilované cíle práce, což se následně projevuje v místy obecném a nevyhraněném závěru. Zřejmě to opět souvisí, jak už bylo naznačeno výše, se samotným předmětem zkoumání a na to navazující styl.

Práci doporučuji k obhajobě a autorovi blahopřeji k jeho velmi „zdatnému“ výkonu.

České Budějovice 21. 2. 2007

Mgr. Jindřich Šrajer, Dr. theol.